

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Ректор

Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

«3» квітня 2025 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
«ТВОРЧИЙ КОНКУРС З МУЗИКИ»**

**для вступників із повною загальною середньою освітою,
середньою спеціалізованою музичною освітою,
фаховою передвищою музичною освітою
на освітній рівень – перший (бакалаврський)
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво**

Освітня програма «Музичне мистецтво»

Схвалено вченою радою факультету
педагогіки, психології та соціальної роботи
Протокол № 9 від «03» квітня 2025 р.

Голова ради

Інна ПРОКОП

Чернівці – 2025

Пояснювальна записка

Вступне випробування «Творчий конкурс з музики» зі спеціальності В5 Музичне мистецтво (ОП «Музичне мистецтво») проводиться з метою визначення належного рівня музично-виконавської і музично-теоретичної підготовки та художньо-творчих можливостей абітурієнтів на здобуття освітнього ступеня «бакалавр».

Творчий конкурс складається з двох частин – музично-виконавської та музично-теоретичної. Виконання абітурієнтом завдань з музично-виконавської підготовки спрямоване на визначення рівня музично-виконавської грамотності, технічної підготовки, розвиненості музичного мислення абітурієнтів, їх здатності до емоційного, переконливого втілення образного змісту музичних творів на музичному інструменті і голосом. Завдання з музично-теоретичної підготовки передбачають оцінку рівня знань і практичних навичок абітурієнтів з теорії музики, сольфеджіо, історії музики; також передбачені культурологічні питання, метою яких є перевірка обізнаності абітурієнтів у галузях професійного музичного мистецтва України.

У музично-виконавській частині абітурієнт демонструє виконання вокального твору, а також виконання на музичному інструменті трьох творів – поліфонічного твору, твору великої форми та п'єси або художнього етюду. Музично-теоретична частина передбачає виконання завдань для перевірки рівня музично-теоретичної підготовки абітурієнтів: спів з аркуша, побудову і розв'язання інтервалів, акордів, ладів, слуховий аналіз, гру модуляцій, секвенцій, відповідь на питання з теорії, історії музики та культурологічного характеру.

Виступ абітурієнта на творчому конкурсі оцінюється за визначеними критеріями, максимальна сумарна кількість балів за творчий конкурс складає 200 балів; мінімально допустима – 124 бали. Виконання програми не повинно перевищувати 15-25 хвилин у залежності від її складності.

ПРОГРАМА

вступного випробування «Творчий конкурс з музики» для абітурієнтів, які вступають на базі повної загальної середньої освіти, середньої спеціалізованої музичної освіти, фахової передвищої музичної освіти

Музично-виконавська частина

1. Виконати на музичному інструменті напам'ять три твори різних жанрів:
 - поліфонічний твір;
 - твір великої форми;
 - концертну п'єсу або етюд.

Складність творів повинна відповідати рівню випускного класу закладів середньої спеціалізованої музичної освіти або 4 курсу закладів фахової передвищої музичної освіти.

2. Виконати вокальний твір (із супроводом або a capella).

Загальна тривалість музично-виконавської програми не повинна перевищувати 20-25 хвилин.

Музично-теоретична частина

1. Виконати завдання зі слухового аналізу: визначення на слух простих і складених інтервалів, характерних інтервалів із розв'язанням у тональності, акордів (тризвуків, септакордів різних ступенів з оберненнями із розв'язанням у тональності), діатонічних ладів, акордових послідовностей.

2. Проспівати з аркуша одноголосний фрагмент. Орієнтовна складність: Афоніна О.С., Баранова В.О. Сольфеджіо: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів).

3. Гра модуляцій у тональності 1-го ступеня спорідненості (у 4-голосному викладі, в формі періоду), гра секвенцій (діатонічних, хроматичних, транспонуючих).

4. Побудувати і проспівати: прості та складені інтервали, характерні інтервали з розв'язанням у тональності, тризвуки, септакорди різних ступенів з оберненнями і розв'язанням у тональності, діатонічні лади, мажорну та мінорну пентатоніку, хроматичну гаму в мажорі та мінорі від заданого звуку.

5. Ґрунтовно розкрити зміст одного або декількох музично-теоретичних понять, наприклад: нотний запис, метр, ритм, музичні терміни, мелізми, інтервали, акорди, хроматизм, енгармонізм, розв'язання інтервалів та акордів, тональності, квартово-квінтове коло, лади, різні види мажору і мінору, транспозиція, модуляція тощо.

6. Розповісти про творчість композиторів-класиків та сучасних композиторів (біографічні відомості та характеристика визначних музичних творів):

– українських: М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя, С. Гулака-Артемовського, М. Вербицького, Д. Січинського, А. Вахнянина, С. Воробкевича, П. Ніщинського, О. Нижанківського, М. Лисенка, Я. Степового, М. Леонтовича, К. Стеценка, Л. Ревуцького, В. Косенка, Б. Лятошинського, К. Данькевича, С. Людкевича, В. Барвінського, М. Колесси, М. Скорика, І. Карабиця, Є. Станковича, Л. Дичко, В. Сильвестрова;

– зарубіжних: Г. Ф. Генделя, А. Вівальді, Й. С. Баха, К. В. Глюка, Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. Бетховена, Ф. Шуберта, Дж. Россіні, Ф. Мендельсона, Р. Шумана, Ф. Шопена, Ф. Ліста, Й. Брамса, Б. Сметани, А. Дворжака, Е. Гріга, Р. Вагнера, Дж. Верді, К. Дебюссі, М. Равеля, Б. Бартока, Б. Бріттена, К. Орфа, Дж. Гершвіна, композиторів «Французької Шістки» (А. Онеггера, Ф. Пуленка), композиторів Нововіденської школи (А. Шенберга, А. Берга, А. Веберна).

7. Відповісти на питання культурологічного характеру, наприклад: українські та зарубіжні професійні колективи (оперні театри, симфонічні оркестри, хорові колективи, ансамблі пісні і танцю, оркестри народних інструментів, фольклорні та естрадні ансамблі); відомі українські та зарубіжні співаки (оперні, камерні, естрадні), солісти-інструменталісти; професійне музичне мистецтво в Україні та в її регіонах на сучасному етапі; аматорське музичне мистецтво України (регіону абітурієнта); фестивалі музичного мистецтва в регіонах України; художня творчість українського зарубіжжя (композитори, мистецькі колективи та їх зв'язки з Україною).

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ,
які вступають на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітня програма «Музичне мистецтво»**

1. Згідно вимог вступного випробування «Творчий конкурс з музики», за виконання завдань з музично-виконавської та музично-теоретичної частин екзамену абітурієнтам виставляється максимальна сума балів – **100**:

1. Виконання інструментальних творів – 0 – 30 балів;
2. Виконання вокального твору – 0 – 20 балів;
3. Виконання завдань з сольфеджіо – 0 – 15 балів;
4. Виконання завдань з гармонії та теорії музики – 0 – 15 балів;
5. Відповідь на питання з історії музики – 0 – 10 балів;
6. Відповідь на питання культурологічного характеру – 0 – 10 балів.

2. Набрані абітурієнтом за результатами іспиту бали переводяться у 200-бальну шкалу шляхом додавання 100 балів.

3. До участі в конкурсі допускаються абітурієнти, які набрали не менше 124 балів.

1. Виконання інструментальних творів:

30 - 25 балів - виставляється абітурієнтам, які на високому художньому рівні виконали програму, всебічно розкрили характерні стильові ознаки музичних творів, показали технічну вправність, проявили особливий артистизм.

24 - 17 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони виконали програму на відповідному рівні, але допустили окремі неточності у нюансуванні, відтворенні динамічних нюансів, штрихів.

16 - 10 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони виконали програму, але допустили ряд помилок у відтворенні музичного тексту, темпову і ритмічну нестабільність, поверхнево передали стильові особливості твору.

9 - 4 балів - виставляється абітурієнтам, які виконали програму не повністю з порушенням стильових особливостей творів, показали низький виконавський рівень програми.

3 - 0 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони не виконали програмних вимог.

2. Виконання вокального твору:

20 – 16 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони на високому художньому рівні виконали вокальний твір і виявили при цьому відповідні музично-виконавські здібності та особливий артистизм.

15 - 10 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони мають хороші вокальні дані і на відповідному рівні виконали програмовий матеріал, але допустили деякі неточності в інтонації та передачі засобів музичної виразності.

9 - 5 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони мають посередні музичні дані, допускають неправильне інтонування і помилки у відтворенні музичного та літературного тексту твору.

4 - 0 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони не мають належних вокальних даних (фальшивий спів, неправильне формування звуку), або не виконують програмових вимог.

3. Виконання завдань з сольфеджіо:

15 - 13 балів – виставляється абітурієнтам, які чисто інтонують і відмінно читають з аркуша, без помилок визначають на слух інтервали, акорди, їх обернення та розв’язання, діатонічні лади, акордові послідовності.

12 - 8 балів – виставляється абітурієнтам, якщо вони добре читають з аркуша, але не завжди чисто інтонують, з незначними помилками визначають інтервали, акорди, їх обернення та розв’язання, діатонічні лади, акордові послідовності.

7 - 4 балів – виставляється абітурієнтам, які посередньо читають з аркуша, часто допускають неточності при інтонуванні, не точно визначають інтервали, акорди, їх обернення та розв’язання, діатонічні лади, акордові послідовності під час слухового аналізу.

3 - 0 балів – виставляється абітурієнтам, які слабо читають з аркуша, неточно інтонують, не можуть виконати завдання з визначення на слух.

4. Виконання завдань з гармонії та теорії музики

15 - 13 балів – виставляється абітурієнтам, які відповіли на всі задані питання з теорії музики, правильно зіграли на фортепіано модуляції або секвенції, виявили творчий підхід при виконанні завдань.

12 - 8 балів – виставляється абітурієнтам, які відповіли на всі задані питання з теорії музики, виконали всі завдання, але допустили деякі неточності, заграли модуляції або секвенції, але з незначними помилками.

7 - 4 балів – виставляється абітурієнтам, які не відповіли на питання або відповіли на них з помилками, заграли модуляції або секвенції, але зі значними помилками, не дотримуючись вимог.

3 - 0 балів – виставляється абітурієнтам, які тільки частково відповіли на задані питання, не змогли заграти модуляції або секвенції.

5. Відповідь на питання з історії музики:

20 - 16 балів – виставляється абітурієнтам, якщо вони глибоко, змістовно і образно розповіли про творчість того або іншого композитора, розкрили характерні особливості його стилю.

15 - 10 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони грамотно і по суті викладають програмовий матеріал, знають творчість композитора, але при відповіді не дотримуються системи викладу матеріалу, і їх розповідь не носить образного характеру.

9 - 5 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони, в основному правильно, але поверхово розкривають характерні риси творчості композитора,

допускають ряд неточностей щодо назв творів, визначення жанрів, стилю композитора, його епохи.

4 - 0 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони не відповіли на задане питання, або наводять лише окремі загальновідомі факти з життя композитора.

6. Відповідь на питання культурологічного характеру:

10 - 8 балів – виставляється абітурієнтам, якщо вони відмінно, без помилок відповіли на питання, виявили ерудицію і добре орієнтуються в питаннях культурологічного характеру.

7 - 5 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони відповіли на питання з деякими неточностями.

4 - 1 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони недостатньо орієнтуються у питаннях культурологічного характеру, і тільки частково відповіли на них.

0 балів - виставляється абітурієнтам, якщо вони не відповіли на поставлене питання і не орієнтуються у питаннях культурологічного характеру.

Список рекомендованої літератури

Основна література:

1. Афоніна О. С. Сольфеджіо 7-8 класи. Київ : Нотне видавництво «Мелосвіт», 2012. 88 с.
2. Афоніна О.С., Баранова В.О. Сольфеджіо: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. Вінниця: Нова книга, 2013. 224 с.
3. Бодак Я. А. Соловей Л. М. Українська та зарубіжна музична літератури. Вінниця: Нова Книга, 2011. 304 с.
4. Верещагіна О. Є., Холодкова Л. П. Історія української музики ХХ століття: Навчальний посібник для студентів музичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Вид. 2, доповнене. Тернопіль: «Видавництво Астон», 2010. 280 с.
5. Ганзіна Т. І. Правила з елементарної теорії музики. Київ : Нотне видавництво «Мелосвіт», 2007. 76 с.
6. Каплієнко-Ілюк Ю. Історія світової музики. Чернівці: Місто, 2015. 240 с.
7. Крусь О.П. Історія української музики другої половини ХІХ століття: Навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2014. 225 с.
8. Кияновська Л. Українська музична культура. Львів: «Тріада плюс», 2009. 356 с.
9. Кушніренко А.М., Залуцький О.В., Вишпінська Я.М. Історія музичної культури й освіти Буковини : навч. посібник / А. М. Кушніренко, О. В. Залуцький, Я. М. Вишпінська. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. 376 с.
10. Медриш І. Д. Світова музична література: підручник. Вип. 1. Чернівці: «Місто», 2016. 280 с.

11. Медриш І. Д. Світова музична література: підручник. Вип. 2. Чернівці: «Місто», 2020. 448 с.
12. Смаглій Г.А., Маловик Л.В. Основи теорії музики: Підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. Харків: Факт, 2005. 384 с.
13. Вікіпедія – відкрита інтернет-енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org>

Додаткова література:

1. Буковинські композитори : навч. посібник / уклад.: А. В. Плішка. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 143 с.
2. Видатні діячі культури та мистецтв Буковини : бібліографічний довідник / автори-укладачі Ю.В. Боганюк, О. О. Гаврилук, Г. В. Добровольська, М. М. Довгань, А. С. Іваницька. Чернівці: Книги – XXI, 2010. Вип. 1. 312 с.
3. Використання довідкових матеріалів з музичної грамоти: для абітурієнтів вищ. навч. закладів культури і мистецтв / укладач С.П. Поляковська. 2-ге видання. Вінниця: Нова книга, 2020. 44 с.
4. Демочко К. Мистецька Буковина: Нариси з минулого. Чернівці: Книги XXI, 2008. 336 с.
5. Казак І. І., Амосова Н. В. Музична грамота: навчально-методичний посібник із сольфеджіо та теорії музики. Рівне, 2007. 96 с.
6. Корній Л. П., Сюта Б. О. Українська музична культура. Погляд крізь віки: монографія. Київ: Музична Україна, 2014. 736 с.
7. Павлишин С. Музика XX століття: навчальний посібник. Львів: БаК, 2005. 232 с.
8. Татаурова Л. І. Сольфеджіо: навчальний посібник для 7 класу для початкової мистецької освіти. Київ, 2019. 62 с.